

12.6.2018

Yhteinen tiedon hallinta -kärkihanke

Yhteinen tiedon hallinta -hankkeen projektiryhmän kokous

Aika 21.5.2018, klo 13.00–15.00

Paikka VM (Mariankatu 9), nh Nousukausi / etäyhteys*
**kokouksen etäyhteystiedot kalenterikutsussa*

Osallistujat

Riitta Autere, pj.	VM, neuvotteleva virkamies
Suvi Remes	VM, erityisasiantuntija
Kimmo Mäkinen	VM, kehittämispäällikkö, etänä klo 13.40 saakka
Mikko Pitkänen	VRK, kehityspäällikkö, ESTE
Taru Rastas	LVM, viestintäneuvos, ESTE
Jari Ylikoski	Kuntaliitto, erityisasiantuntija, ESTE
Matias Frosterus	Kansalliskirjasto, tietojärjestelmäpäällikkö
Juha Mykkänen	THL, kehittämispäällikkö, ESTE
Heikki Siltala	THL, IT-kehittämispäällikkö (varahenkilö), etänä
Minna Rintala	Vero, ylitarkastaja, ESTE
Dea Crichton-Turley	TEM, neuvotteleva virkamies, etänä
Taina Nurmela	Helsingin kaupunki, projektipäällikkö
Jaana Nevalainen	VRK, hankepäällikkö

Vierailijat

Mikael af Hällström Vero, kehittämisen asiantuntija

1 Kokouksen avaus

Kokouksen avaus

- Puheenjohtaja avasi kokouksen.

Edellisen kokouksen muistion (liite 1) hyväksyminen.

- Muistio hyväksyttiin.

2 YTI-päätösseminaarin ajankohta (klo 13.05-13.15)

Haarukoidaan yksi-kaksi aikaehdotusta hankkeen päätösseminaarille loppuvuoteen järjestelyiden käynnistämiseksi.

Keskustelun lopputulemana todettiin, että hyvä ajankohta olisi marraskuun lopulla, esimerkiksi viikolla 48.

3 Omadata julkisessa hallinnossa -tilannekatsaus (YTI-TP1) (klo 13.15-13.30)

Käydään läpi työn tilanne.

Liitepaketti 2.

Esittelijät: Jaana Nevalainen & Suvi Remes

Tiedoksi.

Tavoite on siis hakea mallia, jolla tätä suostumushallintaa voidaan toteuttaa; käytännön toteutus on nyt koulutustiedoille KOSKI-palvelun yhteyteen, mutta päämäärä koko ajan myös laajemmin julkisessa hallinnossa ja täytyy huomioida liitos yksityiseen myös. Tässä vaiheessa työ ei ole osa suomi.fi-palvelukokonaisuutta. Projektisuunnitelmaa viimeistellään. Referenssiryhmien toiminta käynnistymässä, aikataulutettu ensimmäiset tapaamiset: 23.5. suostumuksen tietomallin työstämiseen ja 17.6. opetusalan tietosisältöihin keskittyvä yhteistyöryhmä. Tehdään avointa työtä. Hyödynnetään perehdyttämisessä myös syksyn ja talven aikana tehtyä selvitystä. Aiheen haastavuuden vuoksi valmisteltu myös oman ohjausryhmän kokoamista ja asettamista.

Keskustelussa todettiin, että Helsingin kaupungilla on kiinnostusta tulla mukaan referenssiryhmiin, kun vastaavia asioita mietitään parhaillaan.

4 Tietopolitiikan valmistelu (klo 13.30-13.50)

Käydään läpi tietopoliittisen selonteon valmistelun tilanne. Keskustellaan hankkeen työssä keskeisistä tietopoliittisista linjauksista.

Liite 3.

Alustajat: Riitta Autere & Suvi Remes

Käytiin läpi yleistilanne tietopoliittisen selonteon valmistelussa sekä valmistelun työtapo verkostorakenteessa ja taustapapereiden avulla ja osallistuvat tahot. Selonteko on hankkeen kannalta merkittävä sidos, sillä se käsittelee kaikkia siinä valmistelussa olevia tiedon näkökulmia. Selonteon aineistot ovat avoimesti saatavilla. Muistutettiin myös vielä 30.5. järjestettävästä tietopolitiikka-teemaisesta seminaarista; seminaareista on saatavilla myös tallenteet.

5 Tiedonhallintalain valmistelun eteneminen (klo 13.50-14.10)

Käydään läpi lain valmistelun tilanne.

Liite 4.

Esittelijä: Riitta Autere

Tiedoksi.

Autere kertoi, että ministeriöiden henkilöistä koostuvalla pienryhmällä on valmisteltu hallituksen esitystä. Työssä syntyy mm. käsittemalli, jolla pyritään selkeyttämään HE:ssä ja myöhemmin laissa esiintyvien käsitteiden sisältöjä ja suhteita, sillä käsitteiden suhteen tarvitaan jonkin verran uudistamista. Yhtenä muutoksena on mm. se, että kokonaisarkkitehtuuri-sanan käytöstä pykälätekstissä luovutaan; edelleen kannustetaan toiminnan tarpeista lähteviin kuvauksiin. Valmistelussa on tiedonhallinnanmallia käsitelty hyvin monista näkökulmista; tavoite on toiminnan ohjauksessa ja myös sen selkeyttämisessä, pyritään irti tekemisen sääntelystä. Tiedon käytön sääntely puolestaan jää edelleen substanssilainsäädäntöön. YTI-hankkeen edistämä tiedon yhteentoimivuuden näkökulma on sisällytetty. HE on tarkoitus saada lausunnoille vielä kesällä.

Keskustelussa tuotiin esiin, että käsittemalli olisi syytä saada käyttöön lausuntokierrosta varten.

6 Tiedon hallinnan yhteistoiminmallin valmistelu (klo 14.10-14.20)

Juhtan kokouksessa 25.4. käsiteltiin YTI-hankkeen työnä syntyvää yhteisen tiedon hallinnan mallia ja sen liitoksia tulevaan tiedonhallintalakiin.

Komission on julkaissut päivitetyn version yhteentoimivuuden hallintamalleista valituissa jäsenmaissa, liittyen EIF-kehykseen.

Liitepaketti 5.
Esittelijä: Suvi Remes
Keskustelu tiedoksi.

Käytiin läpi Juhtalle esitelty materiaali ja käyty keskustelu; käsittelyssä oli mukana myös liitos tulevaan tiedonhallinnan yleislakiin. Lähtökohtaisesti valmistelua pidettiin oikeansuuntaisena ja kokousskommenteissa nostettiin esiin työn jatkoon tärkeys myös hankekauden jälkeen.

Keskustelussa tuotiin esiin, että Yhteentoimivuusmenetelmän ja -alustan käytön kiinnostus lisääntyy koko ajan; uusia kumppanuuksia on syntymässä, erityisesti muut kärkihankkeet ovat huomanneet yhteisen tekemisen kohdan. Muistutettiin edelleen lainsäädännön osuudesta tässä tiedon yhteentoimivuuden kehittämissä; millaisia mahdollisuuksia olisi edistää semanttista koneistoa siinä.

Keskusteltiin komission kokoamista yhteentoimivuuden hallintamalleista. Yksi huomio on se, että suoraan esimerkkiä YTI-hankkeen tarvitsemalla tavalla ei yhteenvedosta löydy. Huomiona, että on viitteitä avoimen datan kehityksestä yhä dynaamisempaan suuntaan. Silloinkin, kun tiedon yhteentoimivuutta käsitellään, se nähdään varsin teknisenä asiana.

7 Esimerkki tiedon hallinnan yhteistoimintamallin toimeenpanosta (klo 14.20-14.45)

Osana Julkisen hallinnon käsitemalli -työryhmän työtä on valmisteltu tiedonhallinnan tietokomponentit - kirjasto tietomallit.suomi.fi -työkalua hyödyntäen. Yhteentoimivuusmenetelmää hyödyntäen organisaatiot voivat johtaa kirjastosta omia tiedonohjauksen profiileja.

Liite 6.
Esittelijä: Mikael af Hällström ja Taina Nurmela
Tiedoksi.

Julkisen hallinnon yhteistyöryhmien YSR (Julkisen hallinnon sanastoryhmä) ja KMR (Julkisen hallinnon käsitemalliryhmä) vetäjä af Hällström esitteli kevään aikana tehtyä työtä. Laajassa yhteistyössä on tuotettu yhteinen tiedonhallinnan komponenttikirjasto (<https://tietomallit.suomi.fi/model/tihatos/>) Yhteentoimivuusalus- talle. Työ on tässä vaiheessa luonnos, sillä uuden hallintamallin mukaista hyväksymismenettelyä ei vielä sovelleta; myös asianhallinta näkökulmaa siihen voisi vielä tuoda lisää. Kirjastoon pohjautuen on kuitenkin jo Helsingin kaupunki rakentanut oman tiedonohjaussuunnitelman tietomäärityksen (<https://tietomallit.suomi.fi/model/hkitos/>), profiilinsa, yhteentoimivuusmenetelmän mukaisesti. Samalla tavalla esimerkiksi olemassa oleva JHS-191-suositus voitaisiin kuvata kirjastoon linkitettävänä profiilina niitä toimijoita varten, jotka sitä hyödyntävät. Profiilien kuvaaminen auttaa näkemään missä aidosti on yhteistä.

Keskustelussa todettiin, että tehdyn kirjaston vahvistamisella ei sinänsä ole kiire ja voidaan odottaa uuden hallintamallin mukaista käytäntöä, sillä työ on täysin hyödynnettävissä jo tässä vaiheessa myös luonnostelaisena; vahva asiantuntemus ja laaja edustus laatineessa ryhmässä on hyvä lähtökohta työn hyväksyttävyydelle. Toivottiin kuitenkin tukea ja apuja uusien hyödyntäjätahojen löytämiseen, sillä on teema, joka koskettaa käytännössä kaikkia.

8 Ajankohtaiset asiat (klo 14.45-14.55)

Käytiin läpi hankkeen ajankohtaiset tilaisuudet.

ValtioEXPOssa ollut puheenvuoro 8.5.2018 (liite 7); esitelty omadataan ja tiedon luovutuksen luvittamiseen liittyvä suostumushallintapalvelun yhteisprojekti yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Lisäksi tuotu esiin tiedon yhteentoimivuuden näkökulmaa. Hyvä määrä yleisöä paikalla ja myös keskustelua käyty.

Tunnustyöryhmän tuottaman selvityksen esittelyyn järjestetään työpaja 31.5.2018 (ohjelma: <http://vm.fi/ta-pahtumat/2018-05-31/tunnuskaytanteet-julkisessa-halinnossa-seminaari>).

Tiedon yhteentoimivuus & metatietoarkkitehtuurin näkökulmalla on saatu puheenvuoro Euroopan komission SEMIC2018 -konferenssiin 14.6.2018 (ohjelma: <https://joinup.ec.europa.eu/collection/semantic-interoperability-community-semantic-programme-semantic-2018>). Käytiin keskustelua, että kesäkuun kokoukseen voisi tulla jälleen katsaus ISA²-ohjelman työhön. Lisäksi tuotiin vielä esiin, että toukokuun 2018 alun Suomen ja Viron julkilausumaan (http://vnk.fi/artikkeli/-/asset_publisher/suomen-ja-viron-hallitukset-sopivat-yhteistyon-syventamisesta) digitalisaation edistämisestä sisältyy kirjaus myös tiedon semanttisen yhteentoimivuuden edistämisestä.

9 Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään aikataulun mukaisesti ti 19.6. klo 9-11.

Aiheita voi lisätä Tiimeri-työtilan dokumenttiin: Pöytäkirjat >> Projektiryhmän materiaalit >> Projektiryhmän kokousmateriaalit >> 2018 >> YTI kokousteemat

10 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.

Liitteet (VYVI-työtila)

- Liite 1: Edellisen kokouksen muistio
- Liite 2a: Omadata-työn tilannekatsauskalvot
- Liite 2b: Suostumushallintapalvelun toteutuksen projektisuunnitelma
- Liite 3: Tietopoliittisen selonteon valmistelu -kalvot
- Liite 4: Tiedonhallintalain valmistelu -tilannekalvot
- Liite 5a: Tiedon hallinnan yhteistoiminmalli, Juhta-kalvot
- Liite 5b: Interoperability Governance Models
- Liite 6: Tiedonhallinnan komponenttikirjasto
- Liite 7: ValtioEXPO-kalvot

(Tiedostopolku Tiimerissä: Pöytäkirjat >> Projektiryhmän materiaalit >> Projektiryhmän kokousmateriaalit tai Hankemateriaalit)

<https://tila.tiimeri.fi/sites/vm/yti/Pytkirjat/Forms/AllItems.aspx?RootFolder=%2Fsites%2Fvm%2Fyti%2Fpytkirjat%2FProjektiryhm%C3%A4n%20materiaalit%2FProjektiryhm%C3%A4n%20kokousmateriaalit%2F2018&FolderCTID=0x0120003AC56ED0CC9FB345A2452B1703F5D5BB&View=%7B872C84CD%2D03CC%2D473C%2DBC22%2DC3EC680DE5F8%7D>